

LÉTO 2015

ZÁBAVNĚ NAUČNÝ
A PROPAGAČNÍ ČASOPIS
O ČESKÝCH HORÁCH

Projekt „České hory“ je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského fondu pro regionální rozvoj.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ÚVODNÍ SLOVO

Mnozí z vás podnikli v nedávné době rodinné výlety na zajímavá místa našich hor a děti nadšeně vyhledávali Jetíkova razítka a jejich otisky plnily políčka svých cestovatelských pasů. Novou motivací pro děti i dospělé je sbírat Jetíkovy stopy prostřednictvím aplikace v chytrém telefonu.

Letním sbíráním stop vybavte šatník na zimu! Nevíte jak na to? Jednoduše! Stáhněte si do svých mobilních telefonů nebo tabletů, vybavených operačním systémem Android nebo iOS, aplikaci České hory a vyrazte poznávat všechna česká pohorí – Krkonoše, Orlické hory, Jeseníky, Beskydy, Šumavu, Krušné hory nebo Jizerky. Během svých pěších nebo cyklistických túr sbírejte virtuální Jetíkovy stopy a získávejte za ně body. Pětapadesát nejpilnějších sběratelů od nás v prosinci dostane špičkové oblečení do přírody. Ještě něco, nezapomeňte se sebranými stopami pochlubit na facebooku!

Během podzimu budete moci v celoplošné televizi shlédnout čtrnáct minipřadů věnovaných českým horám a načerpat tak inspiraci na podzimní toulky dosud neznámými místy českých hor.

Za Horskou službu vám přeji co nejvíce podařených výletů! Nepodceňujte nebezpečí hor a dodržujte pravidla bezpečného pohybu, ať už jdete pěšky, jedete na kole nebo na lyžích...

Jiří Brožek,
náčelník Horské služby ČR

POSLÁNÍ A ÚKOLY

HORSKÁ SLUŽBA ČR PŘI VÝKONU SVÉ ČINNOSTI ZEJMÉNA

- Organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horském terénu.
- Poskytuje první pomoc a zajišťuje transport zraněných.
- Vytváří podmínky pro bezpečnost návštěvníků hor.
- Zajišťuje provoz záchranných a ohlašovacích stanic HS.
- Provádí instalaci a údržbu výstražných a informačních zařízení.
- Spolupracuje při vydávání a rozšiřování preventivně bezpečnostních materiálů.
- Informuje veřejnost o povětrnostních a sněhových podmínkách na horách a opatřeních HS k zajištění bezpečnosti na horách.
- Spolupracuje s orgány veřejné správy, zejména ochrany přírody a životního prostředí.
- Sleduje úrazovost a provádí rozbor příčin nehod na horách, navrhuje a doporučuje opatření k snížení jejich počtu.
- Provádí hlídkovou činnost na hřebenech, sjezdových tratích, pohotovostní službu na stanicích a v domech HS.
- Provádí lavinová pozorování.
- Přípravuje a školí své profesionální i dobrovolné členy a čekatele.
- Spolupracuje s ostatními záchrannými organizacemi doma i v zahraničí.

ČESKÉ HORY
LÉTO 2015

Šéfredaktor: Michal Bulíčka

Redakční rada: Jiří Brožek, Dominik Brožek

Manažer projektu: Dominik Brožek

Na čísle dále spolupracovali: Petr Slavík, Alena Tondrová, Otakar Simm, Klára Hoffmanová, Jan Dvořák, Štěpán Rosenkranc, Michael Sovadina, Jan Jirmus, Lenka Kropáčková, Martin Stiller, Pavla Procházková, Michaela Janková, Martin Janoška, Pavel Horník.

Jazyková korektura: Jiří Havelka

Grafický návrh, sazba a zlom: Studio Antoníček

Tisk: Tiskárna Macík s.r.o.

Vydává: Horská služba ČR o.p.s., 543 51

Špindlerův Mlýn 260, IČ 27467759.

Registrováno pod evidenčním číslem

MK ČR E 21059. Neprodejné.

Projekt „České hory“ je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Š A N C E P R O V Á Š R O Z V O J

SOUTĚŽ ČESKÉ HORY

HLEDEJTE STOPY JETÍKA A VYHRAJTE SOUTĚŽ!

Staňte se neaktivnějším horským turistou v České republice! České hory nabízejí návštěvníkům tisíce krásných míst a turistických tras. Na některých z nich zanechala svoji stopu také dětmi oblíbená postavička známá jako Jetík. Zapojte se do soutěže a zkuste si geocaching na horách s mobilní aplikací České hory.

Hledejte a sbírejte stopy Jetíka (pomocí mobilní aplikace), kterými jsou převážně atraktivní v okolí turistických tras českých hor, a soutěžte o 55 hodnotných cen, které se vám budou hodit nejen při toulkách po horách. Soutěž probíhá do 20. prosince 2015.

Do soutěže se můžete zapojit jednoduchým způsobem. Stačí si stáhnout mobilní aplikaci „České hory“, zaregistrovat se a začít sbírat stopy.

Stopy získáte tak, že se přiblížíte k místu ze seznamu stop se zapnutou aplikací. Ke stopám vás vždy navede kompas, který je součástí aplikace. Aplikace pak automaticky stopu sebere a přidá ji do vaší sbírky. Za každou sebranou stopu získáte určitý počet bodů, podle obtížnosti nalezených stopy.

Aplikace obsahuje více než 200 stop a 60 turistických tras ve všech horstvech České republiky. Na své si tak přijdou milovníci Krkonoš, Šumavy, Beskyd, Jeseníků, Jizerských, Orlických, Krušných a Lužických hor. Stopy je možné sbírat samostatně, nahodile, nebo využít doporučené turistické trasy, které obsahují až 5 stop.

Aplikace obsahuje také doporučené trasy pro děti, mládež, dospělé i aktivní sportovce a užitečné informace pro návštěvníky hor, jako například základy první pomoci, pravidla chování na horách, na sjezdových tratích a nejbližší stanice Horské služby ČR.

Pro chod aplikace (hledání stop) je v mobilním telefonu potřeba zapnout GPS a telefon musí podporovat funkci kompasu. Všechna data jsou uložena přímo v aplikaci, funguje tedy i bez připojení k internetu. Připojení k internetu potřebujete jen pro odeslání vámi nalezených stop, tj. připsání bodů a tím aktualizaci umístění v tabulce soutěživých. Tuto syn-

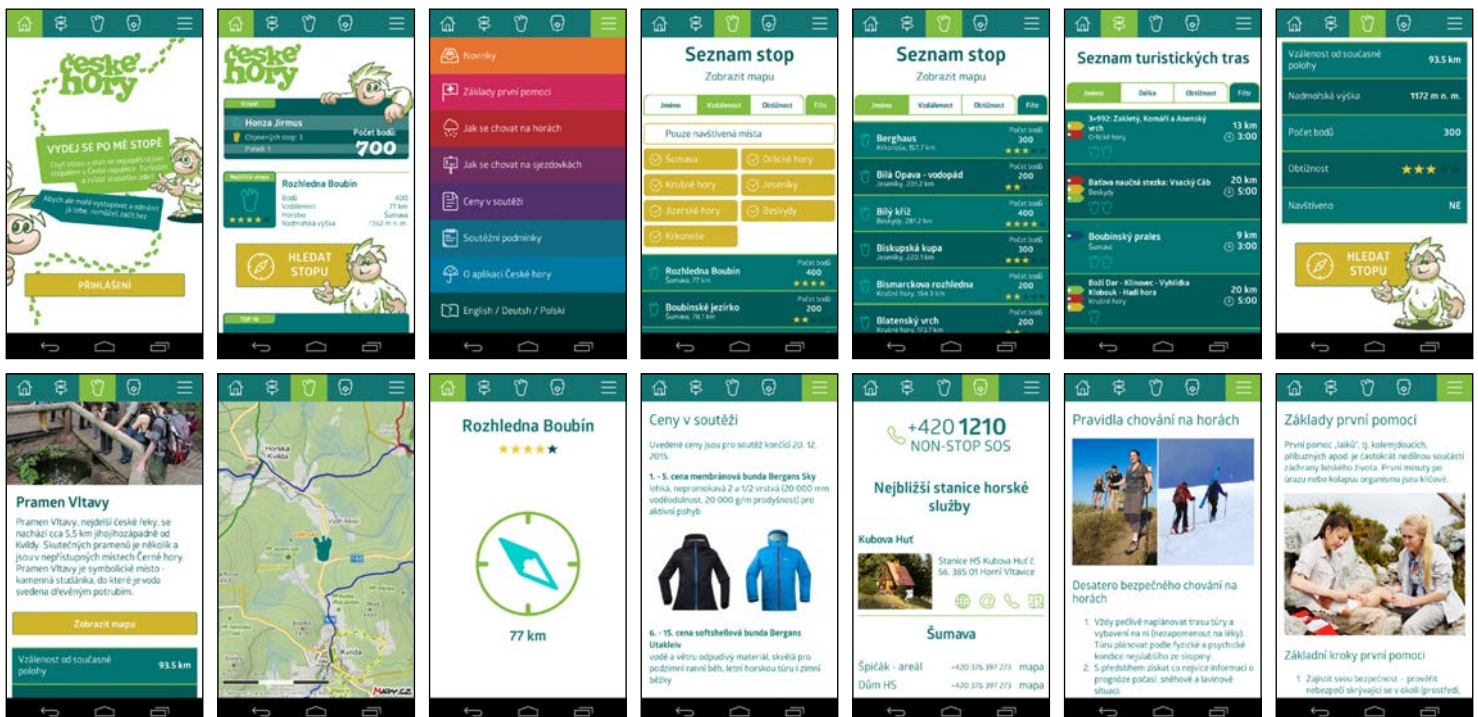
chronizaci je možné dělat „jednou za čas“, např. doma při připojení přes WiFi. Mobilní aplikace je dostupná pro Apple iPhone a iPad s iOS 8.0 a vyšším a telefony a tablety s operačním systémem Android 4.2 a vyšším.

Aplikace i internetové stránky www.jetik.eu, které obsahují všechny informace o soutěži, včetně seznamů stop a tras, jsou vytvořeny v českém, anglickém, německém a polském jazyce.

Projekt České hory je spolufinancován z Integrovaného operačního programu a registrován pod čísly CZ.1.06/4.1.00/25.09701 a CZ.1.06/4.1.00/25.09702 (www.strukturalni-fondy.cz/iop).

Š A N C E P R O V Á Š R O Z V O J

S MIMINEM V KOČÁRKU NA VRCHOLY

Ani s malými dětmi se hor vzdát nemusíme. Než nastane čas na nejrůznější nosítka a batohy na děti, bez kočárku to nepůjde. Naše hory ale nabízejí aktivním rodičům dost možností, přenášet kladný vztah a nadšení k přírodě a pohybu na čerstvém vzduchu. S kočárkem, v létě i v zimě.

Krok první, čím

Pro výběr kočárku existuje nespočet kritérií, záleží i na období, kdy se má dítě narodit, tedy zda zimu stráví zabalené spící v hluboké korbičce, nebo už bude na ni velké a bude sedět ve sportovním kočárku, kde je více vystavené vnějším vlivům. Na hory do terénu nejsou příliš vhodné klasické „golfové hole“, jež mají většinou příliš malá kolečka, která se na nerovnostech zadrhávají.

Pokud chceme podvozek kočárku vhodný na hory, nezáleží ani tak na počtu kol, jako na jejich velikosti a řádném odpružení. Někdo nedá dopustit na tříkolový podvozek, jiný má obavy z jeho nestability a volí kola čtyři. Důležitá je také možnost aretace předních koleček, na terénní nerovnosti jsou otočná kolečka nevhodná.

Podstatným kritériem je bezesporu váha kočárku, protože tlačít ho budeme muset vlastními silami a každé kilo je po pár kilometrech stoupání znát.

Moderní variantou jsou vozíčky, které jsou většinou multifunkční, nabízejí možnost při-

pojení za kolo nebo nasazení předního kolečka, to pak slouží jako kočárek. Doplněné o ruční brzdu jsou vhodné na sport. Jsou obvykle o něco těžší, ale na druhou stranu prostorné a velmi stabilní.

Krok druhý, v čem

Při plánování výletu je nutné počítat s tím, že je v horách o 5 až 10 stupňů chladněji, navíc obvykle fouká silnější vítr. Pokud máme kočárek s hlubokou korbičkou, která je dostatečně uzavřená, nemusíme mít strach, že by miminko prochladlo, jen se vyplatí mít s sebou vždy deku navíc a rukavičky na zvědavé ruce vykukující z kočárku. Do sportovního kočárku už je nutné dítě přiobléct – určitě se vyplatí více slabších vrstev, které se dají vzájemně kombinovat. Samozřejmostí musí být větru odolná svrchní vrstva. Výrobci nabízejí i funkční prádlo již od nejmenších velikostí, nejlepší izolaci zajistí prádlo vlněné. Někdo je využívá a je spokojený, my jsme měli pro děti spíše více kusů oblečení a v případě propocení jsme je převlékali.

Osvědčený tip pro maminky s opravdu malými dětmi je koupě skládací rybářské stoličky, kterou lze vozit v košíku pod kočárkem. Pokud si miminko vzpomene na jídlo, je pak mnohem snazší ho kdekoli nakojit.

Krok třetí, s kým

V Beskydech je hlavním propagátorem a organizátorem společných výstupů s kočárky pan Martin Stiller. Na stránkách Kočárky na vrcholy, případně na facebookových stránkách této skupiny lze najít termíny společných akcí, navíc tipy a rady pro rodiče, kteří se chystají vydat i s malým dítětem do hor.

Tras v Beskydech vhodných pro kočárky je dost a dost, na internetu lze dohledat tipy i celou skupinu lidí, kteří plánují a pořádají společné výlety.

Krok čtvrtý, kam

Málokterý rodič se rozhodne vyrazit na hory až poté, co se mu narodí dítě, takže už určitě má svoje oblíbené výlety a trasy. Jen je třeba občas upravit trasu tak, aby se dalo projet i s kočárkem. Trasy lze rozdělit i v závislosti na tom, zda dojedeme autem, a je tedy nutné se vrátit do výchozího bodu, nebo využíváme hromadnou dopravu.

Text: Lenka Kropáčová, foto: Martin Stiller, Michal Bulíčka, Pavla Procházková

Tipy na kočárkové túry v Beskydech

Lysá hora

Pravděpodobně nejoblíbenější trasou v Beskydech je výstup na Lysou horu, kterého se nemusejí vzdát ani rodiče s malými dětmi. Z Papežova vede pohodlná asfaltová silnička dlouhá něco málo přes 8 kilometrů. Na silničce je zákaz vjezdu, auta nepotkáte, avšak pozor na cyklisty. Jen převýšení je dost značné, stoupá se od začátku až do konce, z 600 metrů nad mořem až na 1323 m na Lysé hoře. Odměnou jsou krásné rozhledy, možnost občerstvení.

Další pohodlná asfaltka vede z Vyšních Lhot na Prašivou. Délka je něco málo přes tři kilometry, stoupání z 400 na 700 metrů nad mořem. Na Prašivé čeká nově opravená turistická chata se zázemím, hřiště pro děti a velká louka na odpočinek pro rodiče. Zpět je možný návrat stejnou cestou, nebo po červené, která je sice prudší, ale s kočárkem schůdná, dole jako bonus navíc čeká minipivo.

Oblíbenou trasou, tentokrát oproti výstupu na Lysou velmi pohodlnou, je cesta z Charbuláku, kde je parkoviště, až na Súlov na hranicích se Slovenskou republikou. Jde o hřebenovou trasu téměř po rovince, z velké části vede po asfaltové cestě s minimálním provozem, částečně po dostatečně široké cestě. Podobná hřebenová trasa je například i z Kozubové na Ostrý přes Kamenitý. Délka téměř osm kilometrů, převýšení minimální.

Bílá-Mezivodí a zpět

Trasu možno pojímat jako okruh, případně na Mezivodí přenocovat a vrátit se až druhý den. Parkování na Bílé zcela bez problémů, na Mezivodí taktéž.

Bílá – Mezivodí: po zelené TZ z Bílé směř Údolí Velké Smradlavy, poté po modré TZ na Salajku a po žluté na Mezivodí. Cesta vede po asfaltové cestě, délka necelých 8 kilometrů, stoupání 200 m, klesání 129 m. Zajímavosti: zámeček Bílá, pramen Smradlavy, v Bílé dětský park, obora divoké zvěře, lanovka a spousta dalšího.

Zpáteční cesta: možno po stejné trase, případně možnost zkrátit na necelých 7 km, převýšení

obdobné. Cesta po lesní stezce, s kočárky bez problémů.

Bílá

Další možnost v Bílé je nechat se lanovkou vyvést nahoru, s přepravou kočárku nemají problém. Poté vede dolů cesta, po které sjíždějí koloběžky, ale je vhodná i pro kočárek. Z valné většiny asfalt, pouze na začátku široká a pohodlná lesní cesta. Zázemí v Bílé. Délka cca 4 kilometry, převýšení 250 metrů. Pokud je rodina bez kočárku, pak s dětmi doporučuji od horní stanice lanovky sledovat Stezku beskydských pašeráků, naprosto úžasný zážitek pro děti, v prodejně lístků na lanovku nezapomenout vyzvednout kartičku na vyplňování úkolů. Více info na webu obce Bílá.

Pustevny – Radhošť

Oblíbená klasika pro malé děti k soše Radegasta (tam dojde každý), pokračuje až na Radhošť, přezdívaný moravský Říp. Cílem je poutní kaple Cyrila a Metoděje. Cesta je spíše pro terénní kočárek a jeden směr má délku 4 km, převýšení není velké. Pokud vás to láká opačným směrem, cesta k horské chatě Martinák a zpět je pro kočárek ideální v obou směrech.

Soláň – Benešky

Soláň – pro prcky ráj... Krásná zvonice, zajímavé dřevěné sochy, infocentrum s prodejnou dřevěných vyřezávaných hraček a suvenýrů, trampolíny, prolézačky, skluzavky, dostatek travnatého místa, snadná dostupnost autem. Vyjíždka s kočárkem směrem na Benešky a zpět je pohodlná a nabízí hezké výhledy.

Javorový

Cesta na Javorový vede nejlépe od autobusové zastávky Třinec – Tyra, hájenka. Zde je i možnost parkování. Poté se stačí držet značené cyklotrasy Radegast – Trojmezí. Pohodlná asfaltka, délka necelých 5 kilometrů, převýšení 400 metrů. Na Javorovém občerstvení, výhledy, paragliding. Při cestě autobusem možnost zpátky jet dolů lanov-

kou a odjet ze zastávky u dolní stanice lanovky, s přepravou složeného kočárku není problém.

Charbulák-Súlov

Cesta na slovenské hranice. Z parkoviště Gruň-Charbulák vede pohodlná široká asfaltová cesta, provoz minimální. Později přechází v lesní cestu, ale dostatečně širokou a uježděnou vhodnou i pro kočárek. Dá se dojet až na Súlov. Délka cca 6,5 kilometru, převýšení v podstatě nulové. Zajímavostí po cestě dost, dřevěný kostelík, chodník pro bosé nohy, Bílý kříž a spousta krásných výhledů. Možností k občerstvení víc než dost. Zpět nutno stejnou cestou.

Butořanka údolím Mazák

Okružní cesta z Ostravice, směrem k vodní nádrži Šance, po modré údolím Mazák až na Butořanku. Odtud po červené zpět do Ostravice. Téměř celá trasa po asfaltce, jen malý kousek těsně před Butořankou je široká, kamenitější cesta, ale dá se zvládnout bez větších problémů. Cesta dolů už opět po asfaltu. Celková délka 8 kilometrů, převýšení 320 metrů s maximem právě na Butořance. Parkování v Ostravici, tamtéž i občerstvení. Po cestě krásný potok v údolí Mazák, na cestě dolů lanové centrum, hotel s wellness a koupalištěm.

ZÁHADA TAJNÉ TOVÁRNY

Dnes nás nečeká žádná obyčejná vyjíždka. Vyrážíme totiž do Krušných hor hledat tajnou nacistickou továrnu opředenou mnoha divokými mýty. Výroba tajných zbraní, nebo něco jiného? Podaří se nám zjistit, k čemu sloužil rozsáhlý areál ukrytý v krušnohorských močálech? Sedejte na biky, jedeme to vypátrat.

Kam míříme?

Když vyrazíte do severozápadního koutu naší země, přivítají vás hluboké lesy, divoká příroda a romantická atmosféra kraje, který tvrdohlavě stojí mimo zběsilý úprk moderní doby. Ne nadarmo se mezi trempy říká, že Krušné jsou se svým 130 kilometrů dlouhým hřebenem naše poslední hory, kde se dá ještě čundrovat. K tomu si připočtete nespočet památek a zajímavostí z předlouhé historie dobývání cenných kovů, o které budete v kraji zakopávat na každém kroku. Solidní základ pro pěknou cyklovýpravu, co říkáte?

Záhada nad Nejdkem

Nad Nejdkem, poklidném městě zapadlém mezi prvními vrcholky Krušných hor, už nás čeká trasa, která nás provede tím nejlepším ze širokého okolí. Nejdřív trochu stoupání, do toho nějaké místní zajímavosti, a nakonec nás vytáhne až na nejkrásnější hřebenové pláň. Cílem je tajemný areál, který se ukrývá v krušnohorských kopcích. Na internetu se o něm dočtete všelicos. Že to byla přísně tajná nacistická továrna na výrobu součástek pro rakety V2. Nebo že pod areálem je

ohromné podzemí rozbíhající se do širokého okolí. Začínáme na pěkné lesní cestě plázcí se na Křížový vrch, která je lemována neobyčejně precizně zrestaurovanou křížovou cestou. Na vrcholu nás už čeká skalnatá čepice s velkým křížem a ukázkovým výhledem na Nejdek. A za chvíli přes výstavní louky přijíždíme na starý kamenný most překračujícím „krušnohorský Semmering“ – unikátní, naši druhou nejvýše položenou železniční trať.

Kudy šla historie

Sotva si trochu odfrkneme, už zase stoupáme. Tisovský vrch má bez pár metrů skoro tisícovku výškových, k tomu starou kamennou rozhlednu z konce 19. století a z ní luxusní kruhový výhled, který vám důvěrně představí drsný charakter Krušných hor. Od ní sjíždíme krásným údolím říčky Rolavy, která nás hlubokým lesem přivádí do idylického, široce se rozlévajícího údolí s krásnými loukami. Kdysi tu stávala osada Chaloupky, která byla založena někdy kolem 16. století; hlavní obživou pro její obyvatele byla těžba a rýžování cínovce. Krátce po válce byla ale obec, stejně jako desítky dalších, vystěhována a srovnána se zemí.

Teď tady najdete jen několik rozvalin a zbytků sklepení. Projíždět místem, kde ještě relativně nedávno pulsující běžný život připomíná už jen pár kamenů, je vždycky trochu zvláštní pocit.

Krajinářské hody

Přenocovali jsme v Přebuzi a hned ráno opět vyrážíme. Zatímco včera jsme křižovali především hluboké lesy, dnes nás trasa za odměnu vyvádí na nádherné krušnohorské pláň. Tady zaplesá srdíčko každého krajináře a estéta. Nenecháváme si ujít rozcestník Nad Přebuzí, odkud je skvělý výhled na rozložitě údolí. Kdysi bychom tu shlíželi na životem kypící město s třemi tisícovkami obyvatel, dnes se pod námi krčí pár posledních domků města s nejmenším počtem obyvatel v celém Česku. Zbývá pár posledních stovek metrů a jsme na místě. Stačí odbočit z Krušnohorské magistrály a z hustého lesa se začínají pomalu zjevovat první torza budov, kterými se proplétá divoká vegetace. Pak před námi

CO V OKOLÍ NEMINOUT

VLČÍ JÁMY

Propadnutím středověkého dolu Wolfgang vznikla pozoruhodná, 60 metrů hluboká průrva, ve které neroztává nahromaděný sníh ani v létě. Velmi zajímavé místo najdete nad Horní Blatnou, vede k němu turistická značka.

KRUŠNOHORSKÝ SEMMERING

Druhá nejvýše položená železniční trať v Česku překovává na 15 kilometrech z Nejdku do Perninku výškový rozdíl přes 300 metrů a dosahuje nadmořské výšky 915 metrů. Dále pak pokračuje až do německého Johanngeorgenstadtu. Při cestě můžete obdivovat daleké výhledy na Krušné hory i impozantní viadukty a technická řešení.

BLATENSKÝ PŘÍKOP

Zajímavá naučná stezka kolem technické památky postavené v 16. století pro zásobování báňských a hutních provozů vám odhalí historii oblasti a života v ní.

bez varování vyrůstá obrovské betonové monstrum, na které navazuje ponurý komplex dalších staveb. Atmosféra by se dala krájet. Užasle sesedáme z kol a jdeme si areál prohlédnout detailněji. Nejdříve přecházíme obrovskou betonovou desku kryjící přes sto metrů hlubokou šachtu. Pak pomalu prozkoumáváme velkou halu, která kdysi sloužila pro úpravu rudy. Sloupy obrůstá mech, ze stropů trčí zrezivělé traverzy, někde hlasitě kape voda. To ani nejde popsat. Tu atmosféru, která vás obklopí při prvním vkročení do areálu, si musíte zažít.

Jak to tehdy bylo

Prostředí dolu Sauerstuck přímo žadoní o šíření tajemných mýtů a historek. Tajné podzemí, rakety V2, koncentrační tábor? Historická realita je dnes už poměrně jasně popsána. Areál byl vystavěn berlínskou firmou Zinnbergbau Sudetenland G.m.b.H. za druhé světové války pro těžbu a zpracování cínu, měl dvě šachty, k němu byl přičleněn tábor s převážně francouzskými a ruskými zajatci. Důl po dobu svého provozu nikdy nebyl příliš výnosný a po konci druhé světové války byl

uzavřen. Od té doby už jen zarůstá, chátrá a jitrí fantazii svých návštěvníků.

Cesta domů

Zbývá pohodlný asfaltový úsek Krušnohorské magistrály a jsme zase v Nejdku. Krušné hory nás opravdu potěšily. Hřebenové pláně jsou nádherné, příroda divoká a atmosféra v horách osvěživě poklidná. A důl Sauerstuck? Kdo ho jednou navštíví, nikdy už neuvěří, že to byl jen obyčejný důl.

Text a foto: Petr Slavík

CYKLOVÝLET

Nástupní bod: Nejdeck

Cíl: Nejdeck

Délka: 51 km

Nastoupáno: 1 120 m

Povrch: 30 % lesní a polní cesty, 20 % lesní stezky, 50 % asfalt

Obtížnost: Střední

Pozoruhodnosti: krásné krušnohorské pláně, atmosféra opuštěného kraje tvořená zarůstajícími zbytky civilizace

Lokalizace továrny GPS: 50.3983306N, 12.6307094E

BEZPEČNÝ POHYB TERÉNNÍHO CYKLISTY

1. Naplánuj si trasu

Trasu zvol podle svých schopností nebo podle nejslabšího ve skupině.

2. Informuj se

Počasí na horách se rychle mění, zjisti, jak bude, a podle toho zvol trasu a oblečení.

3. Informuj

Před odjezdem předej informace o zamýšlené trase a předpokládanou dobu návratu.

4. Jezdi pouze po povolených cestách

Jestliže je cesta legálně označena jako zakázaná, nepoužívej ji. Nepohybuj se mimo značené cyklostezky.

5. Znej značení cest

Sleduj značení a kontroluj svoji polohu v mapě, předejdeš zbloudění.

6. Ovládej své kolo

Jezdi tak, abys dokázal zastavit na viditelnou vzdálenost. Všude můžeš někoho nebo něco potkat. Nepřeceňuj svou technickou a fyzickou zdatnost.

7. Dávej přednost ostatním

Upozorni ostatní, že kolem nich projíždíš. Při míjení dostatečně zpomal a je-li to z hlediska bezpečnosti nezbytné, zastav.

8. Jednej s rozmyslem

Používej přílbu. Předvídej nebezpečné situace. Znej kontakty na Horskou službu nebo na zdravotní záchranou službu. Měj vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon.

9. Poskytni pomoc

Měj s sebou lékárníčku a v případě potřeby poskytni první pomoc.

10. Buď ohleduplný k lidem, přírodě a majetku

SEDM DIVŮ KRKONOŠ

Dosud se do povědomí lidí dostal pojem 7 DIVŮ v souvislosti s monumentálními starověkými díly, která vytvořila lidská ruka. Krkonošský národní park oslavil v roce 2013 již své padesáté narozeniny. Proto jsme mu „pořídili“ dárek šitý na míru. Vyhlásili jsme anketu o 7 DIVŮ KRKONOŠ.

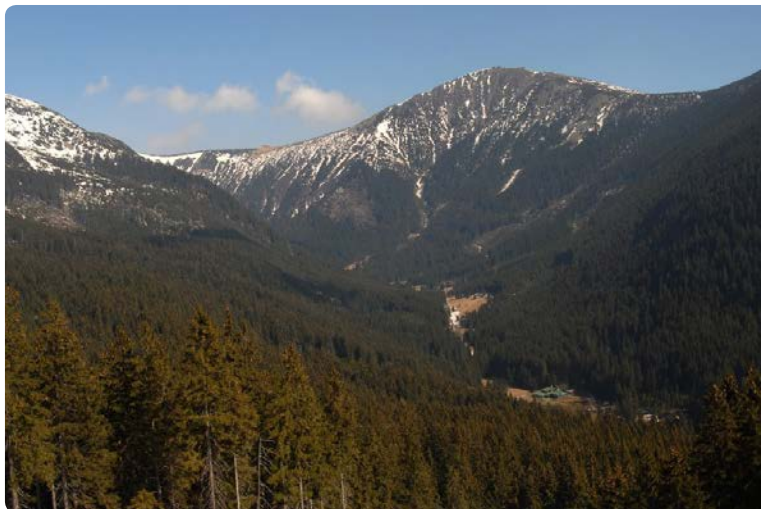
Každý měl možnost se zapojit a zaslat svůj návrh. Jelikož se jednalo o netradiční pojetí dárku, byly pro výběr určeny pouze přírodní fenomény Krkonoš.

Celkem dorazilo téměř 1800 návrhů od 392 lidí. Můžeme říci, že proběhl mezinárodní výběr: přišly návrhy s fotografiemi z Čech, Polska, Slovenska, a dokonce i z Ameriky. Někteří zaslali všech sedm tipů, někteří pouze svůj „top“ výběr. Zúčastnily se všechny věkové kategorie. Například za vnuka poslala pohled babička, jiní přidali i proč tipují právě tak, jak tipují. Dorazily i příběhy, které se váží ke konkrétnímu místu. Hlasování proběhlo i na facebookovém profilu.

Za zmínku určitě stojí ručně psaný dopis od pána (ročník narození je 1929), který moc hezky popsal jím navrhované lokality Rezku a Poníklé. Jako bonus ke svým návrhům na 7 DIVŮ KRKONOŠ přidal i pár veršů a pozvání k nim do Poníklé.

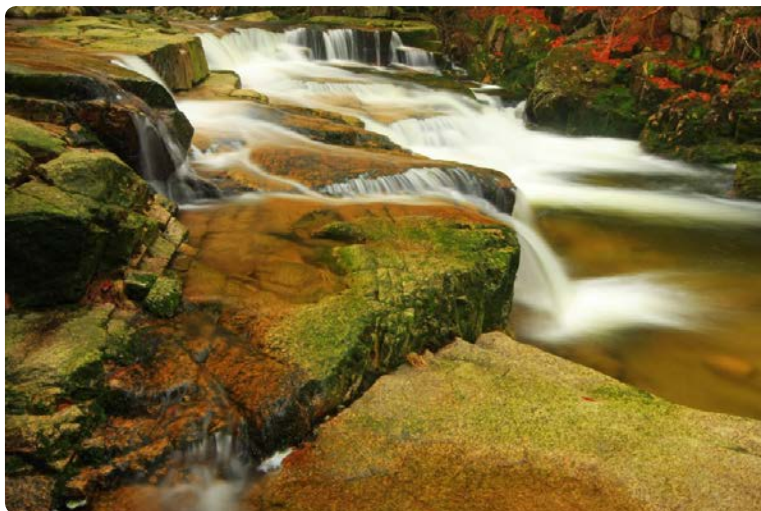
Po závěrečném součtu hlasů se na prvních sedmi místech umístily následující přírodní krásy:

1. Obří důl (272 hlasů)
2. Mumlavský vodopád (271)
3. Labské meandry (212)
4. Pančavský vodopád (208)
5. Kotel (190)
6. Rýchorský prales (163)
7. Modrý důl (122)

Obří důl

První místo Obřího dolu je těžké zpochybňovat. Je to jednoznačně nejhlubší údolí v celé republice (až 600 m) a pohled ze Sněžky do jeho propastné hloubky je opravdu monumentální.

Mumlavský vodopád

Druhé místo tohoto vodopádu také není velkým překvapením. Ostatně vodopády patří k nejoblíbenějším a nejobdivovanějším výtvarům neživé přírody. Je blízko a pohodlně přístupný ve všech ročních obdobích po asfaltové silniče.

Labské meandry

V tomto případě se jedná o výtvar, který návštěvníky zaujal nejspíše jako estetický objekt. Jsou viditelné v celé kráse vlastně jen z krátkého úseku frekventované cesty po horní hraně Labského dolu.

Pančavský vodopád

V tomto konkrétním případě lze konstatovat, že návštěvníci (oprávněně!) ocenili jeho přednosti vlastně navzdory tomu, že mají velmi omezené možnosti jej poznat v plném rozsahu. Nejvyšší vodopád v České republice, s výškou 148 m, se v několika stupních řítí skalnatým srázem z hrany Pančavské louky na dno Labského dolu.

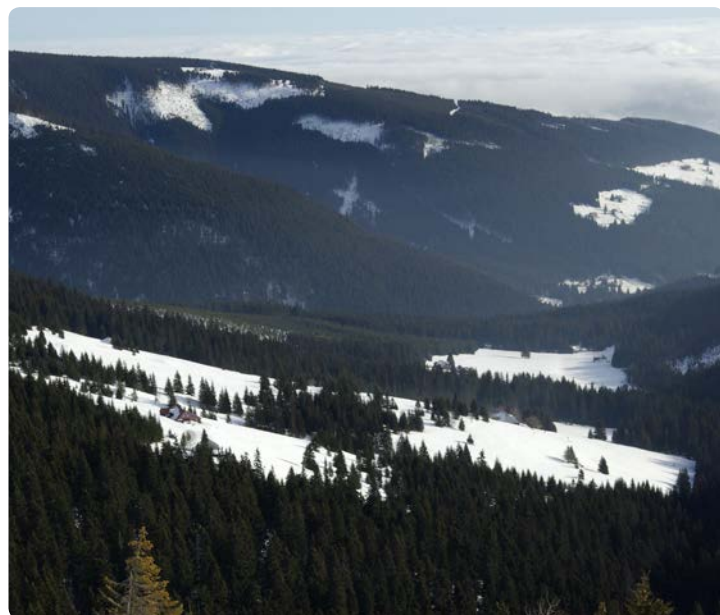
Kotel

Hlasy asi Kotli přidalo také to, že je to nejvíce na jihozápad vysunutá „čtrnáctistovka“ Krkonoš, dominující při všech pohledech z Rokytnicka, Vysocka i Jilemnicka. Hora Kotel se dříve jmenovala Kokrháč. Jiho-východní srázy Kotle spadají do ledovcového dvoukaru Kotelních jam.

Rýchorský prales

Šesté místo Rýchorského pralesa lze snad vysvětlit hlavně hlasy fotografů, ale třeba i estétů. Dvorský les (též Rýchorský prales) je velmi cenná přírodovědecká lokalita, nacházející se na horském hřebeni Rýchory v nejvýhodnější části Krkonošského národního parku u Svobody nad Úpou.

Modrý důl

Modrý důl je horské údolí ledovcového původu mezi Širokým hřbetem a Studniční horou, který vyústuje do Obřího dolu. Je asi 2,5 kilometru dlouhé údolí orientované přibližně od západu na východ. Centrální část dolu se nachází asi 3,5 km jihozápadně od nejvyššího vrcholu Krkonoš Sněžky, která se bohužel počtem získaných hlasů mezi SEDM DIVŮ KRKONOŠ neprobojovala.

Text: Alena Tondrová, foto: archiv správy KRNP

ŠUMAVOU V KOČÁRECH TAŽENÝCH KONĚMI

Šumavu je možné prožít na několik způsobů. Sám, s průvodcem, s přáteli s rodinou, na kole, pěšky, na kánoji, na elektrokole nebo třeba romanticky v kočáru, který táhne pár krásných koní. Při tom vám o krásách Šumavy, historických i přírodních zajímavostech bude vykládat kočí.

Správa Národního parku Šumava letos připravila nový projekt, nazvaný Partnerský kočí. Do něj se přihlásilo osm kočích, kteří po celé léto budou nabízet netradiční průvodcovské služby.

„Dali jsme příležitost soukromým chovatelům, aby nabídli návštěvníkům tyto služby a mohli si tak vydělat. My jsme si loni vy-

zkoušeli, že turisté o projížďky kočárem mají zájem, jen to bylo pro nás finančně velmi nákladné. Tento způsob by ale měl být životaschopný, což už nám ukazují první týdny provozu,“ vysvětluje mluvčí Správy NP Šumava Jan Dvořák.

Do projektu se přihlásilo dostatečné množství chovatelů a turisté tak mohou využít

této služby na Železnorudsku a na území celé centrální Šumavy.

Partnerský kočí svezou zájemce po okolí Borových Lad, Kvildy, Modravy, Srní, Prášil, ale také Železné Rudy. Na každém území je několik tras a vždy záleží na dohodě zájemců s kočím, kterou trasu chtějí jet,“ doplňuje Jan Dvořák.

Každý partnerský kočí je ale současně proškoleným průvodcem a doplní tak výlet zajímavostmi o okolí, přírodě, o historii. „Otevírá to nové možnosti, jak prožít Šumavu. Je to snoubení romantiky, krásy koní, umění jednotlivých kočích, povídání o koních a hlavně poznání přírodních krás a historických zajímavostí Šumavy. A navíc je to možnost pro hůře pohyblivé návštěvníky, jak si užít Šumavu i nad své fyzické možnosti,“ vysvětluje mluvčí Dvořák.

Na Železnorudsku se lidé mohou užít například trasu ze Špičáckého sedla přes hotel Horizont, Gerlovu Huť, Debrník až do Železné Rudy a seznámit se například se zaniklou osadou Nový Brunst, s přírodní rezervací „Prameniště Řezné“, s rašeliništi a mokřady, s bývalou sklárnou a podobně. Na druhé straně na Borových Ladách se podíváte třeba na Knížecí Pláně, nebo z Borových Lad podél Vltavského potoka na Polku nebo okolím Chalupské slati. Trasy je velké množství a každý si určitě přijde na své.

Text: NP Šumava, foto: Štěpán Rosenkranz

KVĚTENA NAŠICH HOR

Při procházkách horskou přírodou se především na jaře a v létě potkáte s řadou krásných květin. Jsou většinou chráněné, proto se jen dívejte a obdivujte je, případně foťte. Jetík vám představuje rozšířené a krásné květiny, které jsou k vidění v našich horách.

Bleudule jarní (*Leucojum vernum*)
Vytrvalá, 10–30 cm vysoká bylina s listy vytvářejícími přízemní růžici. Zpravidla jeden (vzácně dva) květ vyrůstá na konci přímého stvolu z toulcového listenu. Má zvonkovitou korunu bílé barvy se žlutými nebo nazelenalými skvrnkami. Plodem je tobolka. Rostlina je jedovatá! Doba květu únor až březen, případně i duben. Roste ve vlhkých listnatých lesích, zejména podmáčených olšínách, podél břehů potoků, v lužních i sutových lesích a na vlhkých loukách, v pásmu od nížin do hor. Vyhledává výživné půdy.

Hořec tolitovitý (*Gentiana asclepiadea*)
Je středně vysoká, modře kvetoucí horská bylina. Jeho přirozeným prostředím v ČR jsou chladné oblasti, kde se vyskytuje až do nadmořské výšky téměř 1500 m n. m. V trsech vyrůstají cítrvka s tlustým válcovitým oddenkem nahnědlé barvy, z kterého rostou zkroucené kořeny obsahující hořčiny. Z oddenku vybíhá lodyha, která může být vzpřímená (na osvětleném stanovišti) nebo poléhavá (ve stínu), dorůstá do výše 30 až 70 cm. Lodyha je rovnoměrně olistěná.

Jestřábník oranžový
(*Hieracium aurantiacum*)

Někdy nazývaný chlupáček oranžový (*Pilosella aurantiaca*), je dekorativní a často v zahradách pěstovaná oranžově kvetoucí květina. Vyrůstá na vlhkých, hlinitých, kyselých a na živiny

chudých půdách na horských loukách a pastvinách, na světlých mýtinách a okrajích lesů, podél komunikací. Vytrvalá, značně chlupatá bylina s lodyhou dorůstající do výše 25 až 50 cm.

Koniklec (*Pulsatilla*)
Trsnatá rostlina, s převážně ochlupenými listy i lodyhami, zařazená do čeledi pryskyřníkovitých. Roste téměř v celém mírném klimatickém pásmu severní polokoule, kde mu nejlépe svědčí středně suchá teplá a světlá stanoviště, travnaté svahy nebo i světlé lesní paseky s dobře provzdušněnou půdou. Je to vytrvalá bylina vysoká až 40 cm s přízemní růžicí, nejdříve chlupatých a později olysálých, složených nebo zpeřených listů.

Náprstník červený
(*Digitalis purpurea*)

Je dvouletá, prudce jedovatá rostlina, 60 až 150 cm vysoká. Roste na prosluněných pasekách, kamenitých zarostlých stráních a ve světlých lesích od pahorkatin do hor.

Prha arnika (*Arnica montana*)

Nazývaná též arnika horská nebo prostě arnika, je vytrvalá bylina a evropský endemit. Vyznačuje se přízemní růžicí listů. Kvetoucí lodyha dorůstá výšky 15 až 70 cm.

Šafrán bělokvětý
(*Crocus albiflorus*)

Je vytrvalá bylina z rodu šafrán (*Crocus*). Rostlina dosahuje výšky asi 15 cm. Šafrán bělokvětý roste na vlhkých horských pastvinách a loukách. Tento druh šafránu je zařazen mezi kriticky ohrožené druhy naší květeny.

Štavel (*Oxalis*)

Je rod bylin nebo polokeřů z čeledi šťavelovitých, kterých je asi 700 druhů. Většinou potřebují k růstu dostatek vláhy, některé druhy se v období sucha ukládají k odpočinku. Dorůstají obvyklé výšky 5 až 30 cm.

Suchopýr úzkolistý

(*Eriophorum angustifolium*)
Je jednoděložná vytrvalá bylina z čeledi šáchorovitých. Je to 20 až 60 cm vysoká vytrvalá rostlina. V Česku se

vyskytuje od nížin až do nejvyšších poloh, ve vyšších polohách však je častější. Může vytvářet i velmi husté porosty plné „vatových“ květů.

Upolín (*Trollius*)

Je rod rostlin z čeledi pryskyřníkovitých. Je známo asi 30 druhů. Jedná se o vytrvalé byliny s krátkými silnými oddenky. Lodyha je většinou přímá. Listy jsou střídavé. Květy jsou jednotlivé či po několika málo ve vrcholíku.

Lupina (*Lupinus*)

Je rod rostlin z čeledi bobovité (*Fabaceae*). Alternativním českým názvem je vlčí bob. Lupiny jsou byliny s dlanitě složenými listy a květy v koncovém vzpřímeném hroznu. Rod lupina zahrnuje asi 200 druhů.

Prvosienka nejmenší (*Primula minima*)

Je vysokohorský druh prvosienky, který roste v horských oblastech Evropy (Alpy, Sudety, Karpaty, Balkán). V ČR se vyskytuje velmi vzácně na hřebenech Krkonoš. Její nafialovělé „hvězdičkovité“ květy oživené bílým středem mají často větší průměr než celá její listová růžice, a navíc dokážou vytvářet téměř souvislé polštářky.

OKRUH PŘES „KRÁLIČÁK“ HORSKÝ PŘECHOD I PRO DĚTI

Obří homole, vévodící panoramatu z každého vrcholu Jeseníků a Orlických hor. To je Králický Sněžník, vysoký 1424 m. Stejně tak se jmenuje horský masiv, jehož je součástí, ale většinou ho mylně přiřazujeme k Jeseníkům.

Rozvoj lyžařského i zážitkového areálu na Dolní Moravě přinesl turistům i možnost, snadno se dostat na horský hřeben. Únavných 400 výškových metrů za nás překoná sedačková lanovka. V nedaleké chatě Slaměnka se lze občerstvit a vyrazit na túru.

Vyhledka u laviček

Od Slaměnky se dá stoupat přímo vzhůru po sjezdovce, ale doporučuji zahrnout doleva a projít lesem k vyhlídce „u laviček“. Odsud je hezký výhled na „Králičák“. Jeho název souvisí s městem Králiky, proto to dlouhé „á“. Dříve

se jmenoval i Kladský Sněžník, podle hraničního, česko-polského Kladského sedla.

Bunkry za Podbělkou

Po široké cestě se vydáme mírně vzhůru, přejdeme sjezdovku ze Slamníku a pokračujeme na rozcestí Pod Babuší. Poslední pohledy dolů do údolí, než nás pohltní pěšina nad potůčkem v malebném lese. Borůvčí je všude, ale „pastva“ bude až v srpnu.

Zanedlouho stojíme na vrcholu Podbělky a naše cesta se stáčí doprava. Po chvíli na nás z lesa vykukují bunkry. Lemují cestu mezi

Podbělkou a Sušinou, naším dalším cílem. Samozřejmě si nenecháváme ujít možnost prozkoumat jeden z bunkrů předválečné linie. Ostatně zajímavých vojenských objektů je na Králicku dost, stačí zaskrollovat na webu.

Mokřady za Sušinou

Přes nevýrazný vrchol Sušiny se dostáváme na paseku plnou odumřelých stromů. Děti docela baví pochod přes dřevěné lávky, které pokrývají mokřady. Pestrá cesta pokračuje lesem a schyluje se k závěrečnému stoupání.

Kamenné slůně

Posledním osamělým objektem, který dosud ve vrcholové části Králického Sněžníku stojí, je nevelká plastika slona, postavená na sloupku z kamenných kvádrů. Postupem doby se stala socha slona jakýmsi symbolem Králického Sněžníku. V roce 1932 ji zde nechal postavit jako svůj symbol německý umělecký spolek Jescher a sochu vytesala kamenická firma Förster ze Zlatých Hor.

Lichtenštejnova chata

Soška stojí kousek od bývalé Lichtenštejnovy chaty, která se nacházela kousek pod vrcholem, v nadmořské výšce 1375 m na jihovýchodním svahu Sněžníku.

Byla postavena německým spolkem roku 1912 a po počátečním rozkvětu byla její historie docela smutná. Po létech správy socia-

DESATERO ZÁSAD bezpečného chování při pohybu v horském terénu**1. Plánování túry**

Vždy pečlivě naplánovat trasu túry. Túru plánuvat podle fyzické a psychické kondice nejslabšího člena skupiny.

2. Shromáždit informace

S předstihem získat co nejvíce informací o prognóze počasí, sněhové situaci a lavinovém nebezpečí, situaci v terénu atd.

3. Informovat o túře třetí osobu

Před odchodem na túru předat informace o trase a předpokládané době návratu.

4. Schopnost orientovat se

Správně používat mapu, znát druhy značení turistických cest specifické pro jednotlivá pohoří.

5. Přiměřené vybavení

Zvolit odpovídající výstroj a výzbroj s ohledem na počasí, délku túry a náročnost terénu (boty). Mít vždy rezervní oblečení (i ponožky).

6. Respektovat značení

Nepohybovat se mimo značené cesty. Znat typy výstražných tabulí a jejich význam a uvedenými pokyny se řídit.

7. První pomoc

Mít s sebou lékárničku a v případě potřeby umět poskytnout první pomoc.

8. Hlášení nehody

Znat kontakty na Horskou službu nebo na Zdravotní záchrannou službu. Mít vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon s rezervou kreditu.

9. Postup v nouzi

Znat zásady chování pro případ nouze – zblouzení, uvolnění laviny, zřícení v exponovaném terénu apod.

10. Nikdy nepodceňovat hory

Nezodpovědným chováním nevystavovat nebezpečí sebe ani ostatní.

listického podniku RaJ (Restaurace a jídelny) byla začátkem 70. let 20. století pro špatný technický stav zbořena. Dnes zde spatříme pouze její základy.

Stejný osud potkal o dva roky později rozhlednu na vrcholu, z té zbyla hromada kamení.

Pramen Moravy

Zajímavou zastávkou, která nepodléhá času, je pramen řeky Moravy ve výšce 1380 m. Obezdná studánka je přímo u cesty a ledová voda je příjemně osvěžující. Pod námi je označená lavinová dráha, kde hrozí v zimě nebezpečí. Na plochý vrchol je to už kousek.

Hraniční vrchol

Jak pro Čechy, tak pro Poláky je Sněžník významným a oblíbeným vrcholem. Do dvou let je naplánovaná stavba nové rozhledny, což bude polská aktivita. Vylezeme na hromadu kamení a hledíme hlavně k východu na markantní rozhlednu na Pradědu. Na jihu vidíme

hřeben, po kterém jsme přišli, na severu širé polské roviny a pohledu na západ vládne rozhledna na Klepáči, mj. rozvodí tří moří.

Kde přespat?

Necelá hodinka sestupu po hraničních kamelech stačí k dojití na horskou chatu Schronisko pod Sněžníkem, která je, jak název napovídá, na polské straně. Horalům nabízí jedinou možnost přespání v blízkosti vrcholu.

Kudy do údolí?

Přímo ze Schroniska vede malebná pěšinka na už zmíněný Klepáč a odtud pokračuje dlouhým sestupem do Dolní Moravy. Pro malé děti je asi lepší vrátit se na vrchol a po žluté značce sestupovat kolem chaty Horské služby jménem Franciska, a následně svahem dolů. Poslední úsek kolem chaty Vilemína podél řeky po asfaltu je únavný, ale ne nekonečný. Okruh se uzavírá, dvoudenní dobrodružství je u konce.

Text a foto: Michal Bulička

DĚTSKÁ DOBRODRUŽSTVÍ NA DOLNÍ MORAVĚ**Mamutíkův vodní park**

Je dětské hřiště na lesním svahu, jemuž vládne voda. Byl otevřen v roce 2014, pro velký úspěch ho už letos čeká další rozšíření. K mlýnkům, stavidlům, kolům, závlahám, korýtkům, bucharu a dalším osvědčeným peckám přibude naučné brouzdaliště, hra s plovoucími dřívky a stavidly nebo soutěže s kuličkami. Na další atrakci mohou děti vlézt do obřího válce a rozhýbat vodu z jezírka nebo skrz mlýnský sešup roztočit vodní mlýny. Nejmladší prcky určitě nadchne míchání vody s pískem a bahnem v mobilních korýtkách.

Lesní zážitkový park

Představte si čtyři pohádkové domečky v různých výškách, z nichž každý ukrývá hry a zábavu pro jinou věkovou skupinu. „Chýše“ pro nejmladší kutily, konstruktéry a kuchaře. „Herna“ jako prostor pro hru, experiment a vzdělávání dětí už od tří let. „Úkryt v divočině“ je pro starší děti, které se seznámí s pravidly přežití v přírodě. Do nejvyššího stromového domu „Tarzan“ vedou jen dvě cesty, buď šplhací tunel, nebo lanový most, a dolů obří tobogan.

Lanové centrum

Lanový park nabízí pět nezávislých okruhů, z toho jeden i pro malé děti, od 120 cm výšky. Překážky jsou na lanech napnutých mezi stromy.

Adrenalin park

Vysoká věž umožní šikovným dětem možnost zalézt si na umělé stěně i po žebříkách a pro větší je fajn seskok na obří houpačce.

Bobová dráha

Ovládat rychlost bobu na dráze plné klopných zatáček je pro děti výborná zkušenost i zábava.

BIKERSKÝ FENOMÉN NA KONCI SVĚTA

Začít od nuly a vybudovat něco, co nenechává chladným žádného bikera! Na Rychlebských stezkách v Javornickém výběžku, severně od Jeseníku, se to povedlo partě nadšenců. Na okraji vesnice Černá Voda najdete základnu určenou pro cyklisty, kteří svá kola rádi prohánějí nejen do kopce, ale hlavně dolů, po hravých stezkách. V Rychlebských horách začal singltracky před deseti lety vymýšlet a budovat Pavel Horník s kamarády.

Jak se zrodil nápad na trailů?

Každého bikera baví jezdit po úzkých stezkách víc než po širokých cestách. Když jsem viděl ve Walesu, jak bezvadně tam funguje terénní cyklistika na uměle vytvořených cestách, byl to ten správný impuls do začátku. Řekl jsem si, že něco podobného musí fungovat i u nás, v zemi cyklistů.

Jak vypadá struktura takové stezky

Princip je podobný, jako když se dělá lesní cesta. Nejprve se musí odkrýt minerální půda. Ve stezce nesmí být nic organického, co by nedrželo stabilní tvar, třeba se rozbahnilo. Ideální je, když stezka kopíruje nějaký terénní zářez. Když se stezka vytvaruje tak, jak má být, rozhodne se, zda tam má být přidaná povrchová vrstva, nebo ne. Třeba když přírodní povrch tvoří hlinitopísčité půda, smíchaná s kamenem, není potřeba nic přidávat. Základní princip je, že trail nesmí být moc z kopce a musí se stále vlnit nahoru a dolů. To zajistí, že po deštích stéká voda napříč přes stezku a nerozteče se podél stezky, což nám však někdy horský terén neumožňuje stoprocentně.

Jak jsou postaveny dřevěné lávky? Neměly by klouzat...

Klíčové je, aby se na nic nemuselo zatáčet, musí být přímo ve směru jízdy. Když na lávku, která je v zatáčce, najedeš třeba ráno, když je ještě vlhká, můžeš se docela rozbit a nezáležet na tom, z jakého je dřeva...

Jak náročné je stezky udržovat?

Po dobu sedmiměsíční sezóny pracuje na údržbě stezek sedm lidí a udržují je v provozuschopném stavu. Dělají to kluci, kteří se podíleli na stavbě trailů, a rok od roku mají větší zkušenosti.

Kolik máte v současnosti trailů?

Rychlebské stezky jsou vybudovány ve dvou sektorech. Severně od Černé Vody převládají jednodušší trailů, vhodné i pro děti, včetně předškoláků. Naopak severně od naší základny, na svazích Sokolího vrchu a Černé hory najdou trailů ti zkušenější.

Naší vlajkovou lodí je loni postavený Superflow, na kterém se podílel waleský odborník Rowan Sorel, který v současnosti dokáže vytvářet ty nejzajímavější trasy.

Celkem se u nás dá jezdit po 85 km trailů.

Jakou mají Rychlebské stezky návštěvnost?

První rok asi deset tisíc, pak patnáct, loni čtyřicet, letos odhadujeme nárůst 10 %. Nepočítáme počet lidí, ale počet dní, které zde bikeri stráví, tedy jakési „člověkodny“, které vypovídají o naší aktivitě mnohem výstižněji než prostý počet návštěvníků. Docela nám funguje princip měsíčního dobrovolného příspěvku 50 Kč na údržbu tratí. Každý, kdo zaplatí, má na řídkách nalepený proužek, podobně jako na festivalech.

Na začátek sjezdu se musí každý dopravit vlastními silami...

Je to tak, součástí naší filozofie je, že se nejezdí jen z kopce, trail si musíš zasloužit. Navíc tím regulujeme počet bikerů na trailech a také míru opotřebení trailů. O shuttlebusu neuvažujeme. Navíc bychom tak zavřeli dveře mase cyklistů, kteří nejsou vyloženě sjezdařsky zaměřeni – těch je totiž jen zlomek.

Máte i stezky pro děti?

I pro ty nejmenší – rodič jede s kočárkem po asfaltce a dítě po vedlejším trailu dovádí v terénu.

Jak se lidé zlepšují?

Každý den u nás posune jízdní dovednost bikera. Když se budeš snažit, objedáš naše stezky za dva dny. Ti, kteří nemají odvalu překonávat svoje hranice, mohou využít služeb instruktorů, kteří vedou vyjíždky a zlepšují lidem jejich dovednosti.

Budujeme tady tzv. pump track, na kterém si každý může vyzkoušet podobné překážky, které ho pak čekají nahore.

Děkuji za rozhovor!

Rozhovor vedl Michal Bulička,
foto: Rychlebské stezky

HRA GEOFUN PRO CYKLISTICKÉ RODINY

Rádi bychom vám zpřijemnilí pobyt v Orlických horách a Podorlicku a pozvali vás do našeho Orlického cyklo & inline království. Pro vyznavače aktivní zábavy jsme připravili novou terénní hru zaměřenou především na vyznavače cyklo a inline pohybu, tedy tzv. cyklojainsty.

Jednotlivé hry jsou přístupné v mobilní aplikaci GEOFUN a jsou určené pro uživatele chytrých telefonů. Zábavnou formou seznamují návštěvníky s pozoruhodnými místy i příběhy, oblíbenými turistickými cíli i místními rodáky.

Geofun v Orlických horách

Územím vás originální formou provede princezna Kačenka, Poláčkův Zilvar z chudobince, Orlická cyklojain královna či dokonce místní aristokrat František Kinský. Průvodci udávají hráčům kromě vlastní trasy různé pokyny a netradiční úkoly, tzv. Geosrandy, a vyprávějí nevsední příběhy spojené s danými místy. Dle potřeby i poradí, ale především vše komentují a vyhodnocují svým osobitým stylem. Při plnění geosrand a hledání indicií vyzkoušíte svůj odhad, stanete se fotografy, filmaři či spisovateli, ale hlavně se atraktivní formou projedete po místech, která byste při návštěvě Orlických hor a Podorlicka neměli vynechat!

Na kole či na bruslích

Cyklogeosrandy, které byly připraveny v Orlických horách, jsou určené pro zdolání na kole. Pro inline brusle je vhodná geosranda „Náhrdelník orlické cyklojain královny“. Tyto hry pak doplňují další, které průběžně vznikají v dalších místech našeho georegionu. Naleznete je na odkazu „Mapa her“.

Královstvím princezny Kačenky

Tato trasa vás zavede přímo do hřebenové části Orlických hor, do království princezny Kačenky. Celé putování začíná Na Šerlichu. Auta doporučujeme nechat v Rokytnici nebo Deštném a na Šerlich se vypravit cyklobusem.

Trasa A: Šerlich–Pod sedloňovským vrchem – Čihalka–Olešnice–Sedloňov–Deštné (31 km).

Trasa B: Šerlich–Bedřichovka–Orlické Záhoří – Mezivrší–Anenský vrch–Hanička–Rokytnice (28km).

Trasa C: vede značnou část po trase B, v Záhoří sjedete směrem na Pěticestí, Komáří vrch přes stanici lanovky v Říčkách až do Nebeské Rybné.

Těšit se můžete na Utzův betlém, Kačenčinu zahrádku, Jůlčinu údolí, Tvrz Haničku a množství příjemných restaurací a stylových hospůdek.

Celým putováním a těmi nejzajímavějšími místy vás bude provázet krásná princezna Kačenka, která vám bude dávat zajímavé tipy a úkoly.

Další trasy v Podorlicku

S hrabětem Kinským údolím řeky Orlice – cyklistická trasa vás zavede do malebného údolí řeky Orlice a nejbližšího okolí.

Krajem Poláčka, Kupky a Jiráska – Karel Poláček, František Kupka a Alois Jirásek, to jsou jména významných umělců, kteří zanechali českému lidu nesmazatelný odkaz prostřednictvím svých děl. Z Rychnova nad Kněžnou startuje další cyklohra. Nebojte se, vy ani děti se nudit nebudete, nejedná se o školní vzdělávání, provázet vás nebude nikdo jiný než Pepek Zilvar z chudobince.

O HŘE GEOFUN

Kouzlem GEOFUNu je určitý moment překvapení, neboť hráč neví, jaké úkoly na něho čekají, dokud nedorazí na určené místo začátku geosrandy. Předem zjistí pouze stručný popis úkolu a faktory náročnosti, které jsou čtyři – fyzický, mentální, trapnosti a zábavy. Principem této hry je především aktivně objevovat zajímavá místa a přitom se pobavit!

Postup pro spuštění her:

- Potřebujete chytrý telefon (iPhone nebo Android),
- otevřete v prohlížeči www.geofun.cz,
- webová stránka vám nabídne stažení aplikace, potvrďte,
- aplikaci spusťte a zaregistrujte se,
- klikněte na tlačítko „geosrandy“ dole a zobrazí se vám ty, co jsou nejbližší,
- klikněte na odkaz „georegiony“ nahoře,
- klikněte na „Orlické cyklo & inline království“,
- vyberte si hry, o které máte zájem,
- u vybraných her klikněte na tlačítko „stáhnout“,
- hra se spustí, jakmile se s telefonem dostavíte na její start.

Na kole s Orlickou „cyklojain“ královnou – pomůžete naší královně projet nádhernými cyklotrasami.

Náhrdelník Orlické cyklojain královny, který se jí během jejích královských jízd rozsypal. Stanete se opět galantními pomocníky a pomůžete rozkutálené perličky posbírat?

Text: Michaela Janková, foto: DSOHP

VÝLET NA ČIHADLA

Jako dítě jsem četla knížku Josefa Věromíra Plevy „Kapka vody“. Pan Pleva jako spisovatel i člověk dávno upadl v zapomnění, i když trochu neoprávněně. Ale jeho představa, jak by to vypadalo, kdyby si kapka vody pamatovala všechno, co se stalo od chvíle, kdy se voda zrodila, mě fascinuje dodnes.

Řekněte sami, není to nádherná představa, že každá kapka vody s sebou nese paměť celých dějin Země? Tedy, skoro celých. Protože přeci to jen nějakou chvíli (měřeno časem geologů) trvalo, než Země vychladla

Rašeliniště jsou pro hory velmi důležitá, především jako zásobárna vody. To věděli staří horalé už dávno a dávno. Proto stvořili ošklivého skřítku, který žije právě tady na Čihadlech a hlídá rašeliniště před lidmi, kteří by mu chtěli škodit.

A staré proroctví praví, že v den, kdy nastane konec světa, zřítí se vrcholová skála Ořešniku, největší čihadelské jezírko přeteče, a voda a kamení zničí celé Hejnice a největší kámen se dovalí až na náměstí ve Frýdlantě.

Ale vy se ničeho nebojte a určitě se jděte na Čihadla podívat. A kdybyste čirou náhodou ošklivého skřítku potkali, pěkně ho pozdravte. Aby viděl, že to s tím naším světem ještě není tak špatné, že tu pořád žijí slušní lidé a že by bylo škoda takový krásný svět ničit.

text: Klára Hoffmanová

K TAJUPLNÉMU RAŠELINIŠTI NA ČIHADLE

Chata Smědava, parkoviště, autobusová zastávka – Štolpišská silnice – Na Kneipě, kiosky (3 km) – rašeliniště Na Čihadle, vyhlídková věž – zpět ke kiosku Na Kneipě (4,5 km) – odbočka k vrcholu Jizery (6 km) – Jizera a zpět na Štolpišskou silnici (9 km) – Smědava. Celkem 10,5 km, bez výstupu na Jizeru 7,5 km (výlet bez výstupu na Jizeru mohou využít i malí šikovní cyklisté).

Výlet s možností výstupu na druhý nejvyšší vrchol české části Jizerských hor.

Od chaty Smědava stoupá červeně značená Štolpišská silnice nejprve strměji, pak již pozvolna až ke kiosku Na Kneipě. Odtud dojdeme zanedlouho po asfaltové silničce k rašeliništi Na Čihadle. Vpravo při cestě můžeme zahlédnout Gackův pomníček, který připomíná neobjasněnou vraždu z roku 1927. Na okraji rašeliniště stojí vyhlídková věž, z níž přehledněme velkou část vrchoviště s několika jezírky. Cestou zpátky doporučujeme odbočit po žlutých značkách na vrchol Jizery, který patří k nejlepším vyhlídkovým místům celého pohoří. Z Jizery se musíme vrátit na Štolpišskou silnici, po které dojdeme zpět do výchozího místa.

Text: Otakar Simm

HRA TAJEMNÁ MÍSTA JIZERSKÝCH HOR

Staňte se poutníky a putujte po tajemných místech Jizerských hor. Kdo navštíví všech osm míst, obdrží penízek víly Izeríny.

- putování se může zúčastnit každý, kdo má hrací kartu
- karty jsou k dostání ve všech informačních centrech v Jizerských horách, případně ke stažení na www.vilaizerina.cz
- na plánu je popsána cesta za osmi tajemnými místy, najdete tam také místo s ukrytou kovovou známkou, kterou pak obkreslíte na hrací kartu
- po nasbírání všech osmi otisků známek obdržíte na některých informačních centrech (v Liberci, v Jablonci nad Nisou, na Smržovce a ve Frýdlantu) skleněný Izerinín penízek.

natolik, aby se na jejím povrchu mohly vytvořit moře a oceány.

Asi proto mě tak okouzlují rašeliniště. Jsou plná vodních kapiček, dokonce i mech rašeliník má ve svých lístcích kapsičky, do kterých si jednotlivé kapičky střádá, a já si představuju, že jsou to vlastně knihovny, v nichž je uložena paměť Země. Připadají mi strašně stará a tajemná.

Já vím, že zas tak strašně stará nejsou, ale tajemná jsou určitě. Rostou na nich úplně jiné rostliny než jinde na horách a co jednou schvátí, už nikdy nenavrátní. Jako peklo. Vypráví se, že v takovém rašelínovém jezírku se klidně utopí jezdec na koni nebo povoz s celým spřežením. Jednomu dřevaři spadla do vody jezírka Na čihadle sekera a představte si, že jí za čas někdo vylovil z rybníka až ve Slezsku. Na rozdíl od pekla, které je černé a horké, jsou rašeliniště černá a studená. Teda v hloubce. Na povrchu jsou plná života, který má pevný řád a naruší-li ho někdo, tak ten život rychle zaniká.

JOSEF MATOUSCHEK A JEHO MAPA Z ROKU 1927

Josef Matouschek proslul hlavně svými mapami. Nejvýznamnější byla mapa Ještědských a Jizerských hor, která vyšla v nákladu deseti tisíc výtisků. Na mapě je zachyceno rozsáhlé území od Lužických hor až po západ Krkonoš...

Na podzim 1867 se narodil tvůrce nejnámější mapy Ještědských a Jizerských hor Josef Matouschek. Když mu zemřel otec, ujal se mladého Josefa továrník Liebig a nechal ho vystudovat na obchodní akademii v Liberci, kde Josef žil a také krátce po skončení druhé světové války zemřel.

Osobnost turistického spolku

Matouschek je známý jako vůdčí osobnost spojená s turistikou a horolezectvím. Od mládí stál téměř u všeho, co v Liberci a jeho okolí souviselo s objevováním a zpřístupňováním hor. V roce 1884 vstoupil do Německého horského spolku pro Ještědské a Jizerské hory (Deutscher Gebirgsverein für Jeschken- und Isergebirge).

Spolu se svým bývalým profesorem F. Hüblerem se podílel na prvním systematickém vyznačení turistických cest nejen v Jizerských horách. Některé se používají dodnes.

Pracoval také v přípravném výboru pro stavbu horského hotelu na vrcholu Ještědu, dokončeného roku 1907 (a zničeného požárem v roce 1963). Tato stavba byla považována za největší počin spolku.

V roce 1893 se cílevědomý a schopný Matouschek podílel na založení liberecké sekce Německo-rakouského alpského spolku, který pozvedl význam místní turistiky a sportu na mezinárodní úroveň. Horská chata v Alpách byla v té době prestižní záležitostí a tento spolek měl Matouschkovou zásluhou dokonce chaty dvě.

Josef Matouschek navštívil Alpy několikrát, vylezl i na Mont Blanc, byl na Kavkazu i v Severní Americe.

Proslulá mapa

Josef Matouschek však proslul hlavně svými mapami. Nejvýznamnější byla mapa Ještědských a Jizerských hor (Spezial-Karte vom Jeschken- u. Isergebirge) vydaná v roce 1927 v měřítku 1:50 000. Vyšla v nákladu 10 000 kusů, na svou dobu neobvykle velkém. Na mapě je zachyceno rozsáhlé území od Lužických hor až po západ Krkonoš. Jsou zde zaneseny tisíce podrobností, pečlivě pojmenovány kopce, skály, průseky, cesty, řeky i potoky, památné stromy, osady a samoty, pomníčky i kříže. Názyvy sbíral Matouschek od lesníků, dřevařů i domorodců. Mapa byla vytvořena na podkladě rakouské vojenské mapy 1:25000 a byla první mapou tohoto regionu s vrstevnicemi. Její hodnota spočívá také v tom, že zachytila region nedlouho před zásadními změnami, které přinesla druhá světová válka, tedy včetně zaniklých lokalit.

Další vydání

Před vypuknutím 2. světové války dokončil Matouschek druhé vydání, protože první bylo již rozebráno a po mapě byla stále poptávka. Přestože práci dokončil, po německém záboru Sudet již k vydání nedošlo, a několik málo dochovaných neúplných tisků této Matouschek's Neue Spezial-Karte vom Jeschken- u. Isergebirge 1938 patří k největším regionálním vzácnostem.

O další vydání Matouschkovy mapy z roku 1927, zvané též „Speciálka Jizerských hor“, se po 73 letech zasloužil nový Jizersko-ještědský horský spolek v letech 2000 a 2005.

text a reprofoto: Jizerská o.p.s

VODOPÁDY ČESKÝCH HOR

Pohoří České republiky neoplývají takovým počtem vodopádů jako třeba Alpy nebo hory ve Skandinávii. Přesto i u nás najdete v každých horách hezké vodopády. Jetík posílá následujících sedm tipů.

BESKYDY

Vysutý vodopád

Vodopády nejsou pro Beskydy typické, neznamená to ale, že tu žádné nejsou. Jeden z nejkrásnějších a nejtýpčtějších je ukrytý v lesích nad osadou Vysutý v údolí říčky Morávky. Nevede k němu žádná cesta, přístup je navíc velmi namáhavý a za mokra i dobrodružný. Důvodem jsou mimořádně strmé svahy, z nichž se sype kamení, nebo stékají bahnitě sesuvy.

Vrstevnatá skalní stěna vodopádu se nachází v místech největšího spádu Vysutého potoka. Tvoří ji různě tlusté vrstvy pískovců a jílovců, na nichž se jako na schodech vodní proud tříští a roztéká. Úžasnou podívanou skýtá 10 m vysoký Vysutý vodopád za vysokého vodního stavu na jaře nebo po vydatných deštích, jindy mívá málo vody.

GPS souřadnice: 49°37'30"N, 18°30'19.8"E

JESENÍKY

Vodopády Bílé Opavy

V Jeseníkách je vodopádů mnoho, ne ke všem ale vedou schůdné stezky. Určitě nej-

navštěvovanější jsou vodopády Bílé Opavy, která pramení pod nejvyšší horou Pradědem, kousek od známé chaty Barborka. Jednosměrná, zpoplatněná pěší trasa kolem vodopádů je 5 km dlouhá. Začíná v lázních Karlova Studánka, kam přijíždějí četné autobusové spoje a je tam i velké parkoviště. Od dřevěné budky, kde se prodávají vstupenky a suvenýry, stoupá žlutě značená trasa vytrvale proti proudu Bílé Opavy kolem četných peřejí a kaskád. Nejvyšší vodopád (8 m) se nachází v divoké skalní rokli, kde na návštěvníky čeká i žebřík, úsek jištěný řetězem a hezká vyhlídková lávka.

GPS souřadnice: 50°4'40.66"N, 17°15'30.67"E

ORLICKÉ HORY

Vodopád Kamarád

Krásný, 8 m vysoký vodopád s přívětivým názvem Kamarád je ozdobou údolí Divoké Orlice mezi Liticí nad Orlicí a Potštejnem. Veřejnost o něm však moc neví, protože leží na opačném (levém) břehu, kudy nevedou turistické značky. Jeho neobvyklý název je odvozen od jména tramského srubu, kte-

rý stojí v těsné blízkosti. Přístupová cesta vede od železniční zastávky Sopotnice dolů k chatové osadě a odtud proti toku řeky až ke srubu Kamarád.

Vodopád Kamarád má výrazný schodovitý a kaskádovitý charakter daný intenzivním a velmi nepravidelným rozpuštěním žulové skály. V celé délce kaskády se voda mnohokrát tříští o četné skalní výčnělky a vějířovitě se roztéká.

GPS souřadnice: 50°4'18.8"N; 16°20'38.02"E

KRKONOŠE

Huťský vodopád

Mohutný a efektní krkonošský vodopád vznikl na Huťském potoce v západní části Krkonoš. V oblasti je výjimečný svým tvarem i původem. K pozorování vodopádu slouží dřevěná vyhlídková plošina, k níž vede odbočka z modré turistické značky Rokytnice nad Jizerou – Dvoračky.

Huťský vodopád vznikl v nežulové části Krkonoš, v níž převažují metamorfované horniny – především fylity a svory. Skalní stupeň má velmi nepravidelný tvar, střída-

jí se v něm strmé i pozvolnější úseky, jeho plocha je velmi nerovná a chaoticky rozbitá nepravidelnou sítí puklin.

Tím je ovlivněna i podoba vodopádu, jehož vodní proud poskakuje po nerovnostech, mění směr anebo se větví. Celková výška činí 20 m.

GPS souřadnice: 50°44'18.02"N, 15°29'52.04"E

JIZERSKÉ HORY

Vodopád Jedlové

V pomyslném žebříčku našich nekrásnějších vodopádů zaujímá nejvyšší příčky vodopád na potoku Jedlová v Jizerských horách. Je dobře přístupný, vede kolem něj modře značená turistická trasa z blízkého Josefova Dolu (2 km), kde lze zaparkovat. Je možné sem přijet také vlakem.

Skalní stupeň vodopádu tvoří svislá až převislá žulová stěna. Vodopád o výšce asi 7 m má dvě ramena vzdálená od sebe zhruba 4 m. Jejich vodní sloupce dopadají na hromadu uvolněných balvanů, po nichž roztržitěná voda stéká do tůně. Pod ní následují další dva již méně dokonalé skalní stupně. Putování kolem vodopádů Jedlové patří k nejkrásnějším túrám v oblasti Jizerských hor.

GPS souřadnice: 50°47'50.716"N, 15°14'42.381"E

KRUŠNÉ HORY

Jiřetínský vodopád

Jako úzká bílá stuha vypadá vodopád v pravém údolním svahu na horním konci obce Český Jiřetín v severovýchodní, mostecké části Krušných hor. Vodopád je vzhledem k jeho značné výšce nejlepší prohlížet s odstupem přímo ze silnice v údolí. Má to však jeden háček – v období, kdy je na stro-

mech listí, není vidět vůbec nic, protože vše cloní les.

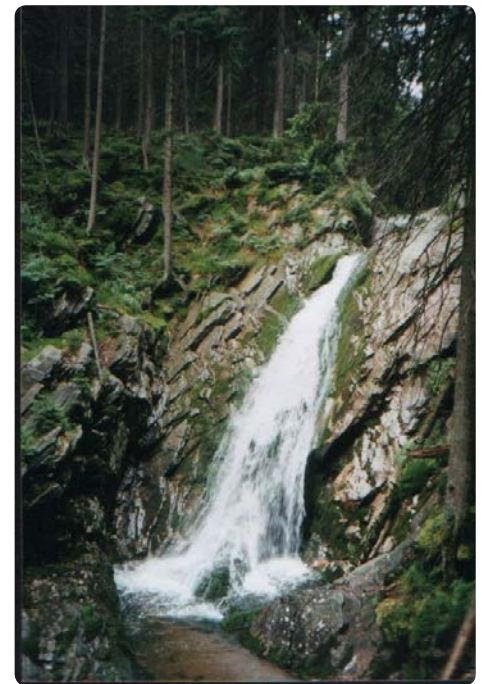
Jiřetínský vodopád patří mezi umělé vodopády, které vznikly jako výsledek lidské aktivity. Konkrétně sloužil jako propust' Flájského kanálu na plavení dřeva. Vodopád o výšce zhruba 60 m je tvořen jedním úzkým, souvislým vodním ramenem, které stéká po spádnicí přímo dolů uměle vykopanou odtokovou rýhou.

GPS souřadnice: 50°42'14.481"N 13°33'20.018"E

ŠUMAVA

Vodopád Bílá strž

Nejvyšší a zároveň nejhezčí vodopád v české části Šumavy je ozdobou 3 km dlouhé rokle Bílá strž, kterou křížuje žlutě značená turistická trasa z železniční stanice Hojsova Stráž, resp. z obce Hamry (možnost parkování). Samotný vodopád však není přístupný a lze si ho prohlédnout pouze s odstupem z vyhlídkové terasy, k níž vede krátká značená odbočka.

Horní část třináctimetrového vodopádu tvoří pouze úzká stružka o šířce 30 cm a postupně se rozšiřuje. Zhruba v polovině výšky vtéká vodní proud na rozpukanou skálu, stáčí se mírně vlevo a o vyčnívající skalní žebro se rozčísne na dvě části. Levá větev je méně vodnatá a při nízkých průtocích slábne.

GPS souřadnice: 49°11'25.44"N, 13°9'25.40"E

Text a foto: Martin Janoška

Projekt „České hory“ je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského fondu pro regionální rozvoj.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

KDE NÁS NAJDETE

Sídlo společnosti

Horská služba ČR, o.p.s.
543 51 Špindlerův Mlýn 260
IČ 27467759
Tel.: 499 433 230

Administrativní centrum

Horská služba ČR, o.p.s.
Za potokem 46/4
106 00 Praha 10
Tel./fax: 272 658 553

Seznam a spojení na oblasti Horské služby ČR, o.p.s.

HORSKÁ SLUŽBA ŠUMAVA

Dům HS
Špičák 56
340 04 Železná Ruda
tel./fax: 376 397 100
náčelník: Michal Jandura
mail: hssumava@horskaslužba.cz
pohotovostní číslo: 376 397 273

Stanice HS Šumava

- Dům HS Špičák č. p. 56, 340 04 Železná Ruda, tel. a fax: 376 397 273
- Stanice HS Prášily č. p. 167, 342 01 pošta Sušice, tel.: 376 397 273
- Stanice HS Zadov č. p. 118, 384 73 pošta Stachy, tel. a fax: 388 428 193
- Stanice HS Kvilda č. p. 47, 384 93 pošta Kvilda, tel.: 388 310 785
- Stanice HS Kubova Huť, 385 01 pošta Horní Vltavice, tel.: 388 436 312
- Stanice HS Nová Pec č. p. 17, 384 62 pošta Nová Pec, tel.: 388 336 202
- Stanice HS Kramolín č. p. 53, 382 78 Lipno nad Vltavou, tel. a fax: 380 736 081

HORSKÁ SLUŽBA KRUŠNÉ HORY

Dům HS 362 62 Boží Dar 204
fax: 353 815 150
náčelník: Güttner Miroslav
mail: guttner@hscr.cz,
hskrusnehory@horskaslužba.cz
pohotovostní číslo: 353 815 140

Stanice HS Krušné hory

- Dům HS Boží Dar č.p. 62, 362 62 Boží Dar, tel.: 353 815 140
- Stanice HS Telnice, 403 38 Telnice, tel.: 601 302 631

- Stanice Bouřňák, tel.: 601 302 632
- Stanice HS Pernink, 362 36 Pernink, tel.: 601 302 638
- Stanice HS Měděnec, 431 84 Měděnec, tel.: 601 302 636
- Stanice HS Český Jiřetín, tel.: 601 302 633
- Stanice HS Klíny, tel.: 601 302 634
- Stanice HS Nové Hamry, tel.: 601 302 639
- Stanice Tisá od 1. 5.–30. 9. letní služba, tel.: 601 302 630
- Stanice Pyšná, tel.: 601 302 635
- Stanice Plešivec, tel.: 601 302 637
- Stanice Bublava, tel.: 601 302 640
- Stanice Klínovec, tel.: 353 542 486
- Komáří Vížka, tel.: 417 861 222

HORSKÁ SLUŽBA JIZERSKÉ HORY

Dům HS 468 12 Bedřichov u Jablonce nad Nisou, tel./fax: 483 380 073
náčelník: René Mašín
mail: masin@hscr.cz
hsjizerskehory@horskaslužba.cz
pohotovostní číslo: 483 380 073

Stanice HS Jizerské hory

- Dům HS Bedřichov č. p. 277, 468 12 Bedřichov, tel./fax: 483 380 073, tel.: 483 380 204
- Stanice HS Ještěd, U Lanovky – Horní Hanychov, 460 00 Liberec, tel.: 482 771 025
- Stanice HS Severák, Hrabětice 257, 46811 pošta Janov nad Nisou, tel.: 483 380 218
- Stanice HS Špičák, Albrechtice 1007, 46843 Albrechtice, tel.: 483 381 566
- Stanice HS Jizerka, osada Jizerka, 468 50 pošta Horní Polubný, tel.: 602 441 616

HORSKÁ SLUŽBA KRKONOŠE

Dům HS 543 51 Špindlerův Mlýn
tel./fax: 499 433 239, 499 433 230
náčelník: Adolf Klepš
mail: hskrkonoše@horskaslužba.cz
pohotovostní číslo: 602 448 338

Stanice HS Krkonoše

- Dům HS Špindlerův Mlýn č. p. 260, 543 51 Špindlerův Mlýn, tel./fax: 499 433 230, 602 448 338
- Stanice HS Harrachov č. p. 456,

- 512 46 Harrachov, tel.: 481 529 449, 602 448 334
- Stanice HS Rokytnice nad Jizerou č. p. 112, 512 45 Rokytnice n. J., tel.: 481 523 781, 602 167 470
- Stanice HS Strážné č. p. 192, 543 52 Strážné, tel.: 720 470 276
- Stanice HS Pec pod Sněžkou č. p. 178, 542 21 Pec pod Sněžkou, tel.: 499 896 233, 602 448 444

Pouze v zimním období:

- Stanice HS Pomezní boudy, 542 27 Horní Malá Úpa 128, tel.: 606 157 935
- Stanice HS Velká Úpa, tel.: 601 576 853
- Stanice HS Černý Důl, tel.: 721 488 470
- Stanice HS Janské Lázně, tel.: 606 157 936
- Stanice HS Benecko, tel.: 724 091 541
- Stanice HS Žacléř, tel.: 721 031 928
- Služebna HS Vítkovice, tel.: 720 486 037

HORSKÁ SLUŽBA ORLICKÉ HORY

Dům HS 517 91 Deštné v Orlických horách 332, tel.: 494 663 152, 494 663 134
fax: 494 663 134, náčelník: Josef Hepnar
mail: hepnar@hscr.cz
pohotovostní číslo: 602 385 555

Stanice HS Orlické hory

- Dům HS, Jedlová 332, 517 91 Deštné v Orl. h., tel./fax: 494 663 152
- Stanice HS Říčky, 517 62 Říčky v Orlických horách, tel.: 494 595 735
- Stanice HS Čenkovice 83, 56164 Čenkovice, tel.: 465 391 100

HORSKÁ SLUŽBA JESENÍKY

Dům HS Červenohorské sedlo 790 85
pošta Domašov č. 76
tel./fax: 583 295 108
náčelník: Michal Klimeš
mail: klimes@hscr.cz,
hsjeseniky@horskaslužba.cz
pohotovostní číslo: 602 666 603

Stanice HS Jeseníky

- Dům HS Červenohorské sedlo, Domašov 76, 790 85 Domašov, tel.: 601 302 611
- Stanice HS Velké Vrbno č. p. 39, 788 32

- Staré Město pod Sněžníkem tel.: 601 302 616
- Stanice HS Skřítek, Sobotín č. p. 17, 788 16 Sobotín tel.: 601 302 614
- Stanice HS Ramzová, 788 25 Branná č. p. 3 tel.: 601 302 615
- Stanice HS Ovčárna, 79324 Karlova Studánka 273, tel.: 601 302 612
- Stanice HS Karlov, Malá Morávka č. p. 87, 79336 Malá Morávka, tel.: 601 302 613
- Stanice HS Dolní Morava, Dolní Morava č. p. 78, 56169 pošta Králíky, tel.: 601 302 617

HORSKÁ SLUŽBA BESKYDY

Dům HS
Ondřejnická 896
739 11 Frýdlant nad Ostravicí
tel.: 597 431 701
náčelník: Ing. Radim Pavlica
mobil: 606 769 011
mail: pavlica@hscr.cz,
hsbeskydy@horskaslužba.cz
www.beskydy.cz/horskaslužba
pohotovostní číslo: 606 769 010

Stanice HS Beskydy

- Dům HS, Ondřejnická 896, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí, tel.: 597 431 700
- Stanice HS Javorový, Oldřichovice 655, 739 58 Týra, tel.: 597 431 703
- Stanice HS Grůň, Staré Hamry 0185, 739 15 Staré Hamry, číslo pohotovostní – 606 769 011
- Stanice HS Pustevny, Trojanovice 662, 744 01 Frenštát p. R., tel.: 597 431 707
- Stanice HS Kohútka, 756 04 Nový Hrozenkov 037, tel.: 597 431 709
- Stanice HS Velký Polom, 739 82 Dolní Lomná 540, tel.: 558 330 053
- Stanice HS Lysá hora, Krásná 0513, 739 04 Pražmo, tel.: 597 431 702
- Stanice HS Soláň, 756 05 Karolinka

JEDNOTNÉ ČÍSLO HORSKÉ SLUŽBY

+420 1210

PLATÍ PRO CELOU ČR